

Spótgłoski / Mássalhangzók

W języku polskim występują głoski dźwięczne i bezdźwięczne.

A lengyel nyelvben zöngés és zöngéstelen mássalhangzók szerepelnek.

Niektóre głoski dźwięczne i bezdźwięczne tworzą pary:

Némelyik zöngés és zöngéstelen mássalhangzó egy párt alkot:

F2.1

dźwięczna / zöngés:

b
d
z
g
dź
ź
w
dz
ż
dż

bezdźwięczna / zöngéstelen:

p
t
s
k
ć
ś
f
c
sz
cz

Na przykład

[s] jest spółgłoską bezdźwięczną. Przyłóż dłoń do szyi pod brodą w czasie wymawiania **[s]**.

Poczujesz, że szyja nie drży.

Például A **[s]** zöngéstelen mássalhangzó. Amikor kimondod az **[s]** –t, tedd a kezedet torkodhoz. Érzed?

A torkodnál nem zöng.

[z] jest spółgłoską dźwięczną. Przyłóż dłoń do szyi pod brodą w czasie wymawiania **[z]**.

Poczujesz, że szyja drży.

A **[z]** zöngés mássalhangzó. Amikor kimondod az **[z]** –t, tedd a kezedet torkodhoz. Érzed? A

torkodnál zöng.

F2.2

[S]

Proszę posłuchać nagrania i powtórzyć.

Kérem, hallgassa meg a felvételt, és ismételje, amit hall.*sen, sok, syn**skok, stek, stop**sala, serek, sowa**bosak, kasa, wąsy**kapusta, maska, pasta**ananas, kaktus, kokos*

F2.3

[Z]

Proszę posłuchać nagrania i powtórzyć.

*zbój, zdun, zlew**zegar, zodiak, zupa**koza, mazak, wazon**wyraz, obraz, wykaz*

F2.4

[S]

[ś] jest spółgłoską miękką.

A [ś] lágy mássalhangzó.

Proszę posłuchać nagrania i powtórzyć.

*ślad, śnieg, świerk**sikawka, sikorka, sito**siano, siedem, siodło**jesień, nasiona, osioł**huśtawka, myśliwy, naleśniki**gęś, łoś, tatuś**nosi, prosi, wisi*

F2.5

[Z]

[ź] jest spółgłoską miękką. **A „ź” lágy mássalhangzó**

Proszę posłuchać nagrania i powtórzyć.

*zima, zimno, źle**ziarno, ziemia, ziola**bazie, kozioł, poziomki**łazi, mrozi, wozi**maź*

F2.6

[sz]

Proszę posłuchać nagrania i powtórzyć.

szal, szum, szyk
szlak, szpak, szpon
szafa, szelki, szuflada
groszek, kasza, wieszak
apaszka, baszta, puszka
afisz, grosz, gulasz

F2.7

[ż]

Zapisuje się ją literami „ż” lub „rz”.

Pisownię regulują odpowiednie zasady.

A “ż” leírt formája lehet „ż” vagy „rz”.

Az írott és a kiejtett formának meghatározott szabálya van.

Proszę posłuchać nagrania i powtórzyć.

żbik, żłobek, żwir
żaba, rzeka, żyrafa
abażur, jarzyny, warzywa
lekarz, marynarz, wyprzedaż

F2.8

[c]

Proszę posłuchać nagrania i powtórzyć.

cto, cwał, ckliwy
cegła, cukier, cytryna
kucyk, praca, taca
macki, placki, tacka
koc, noc, plac,
rydz, widz

F2.9

[dz]

Proszę posłuchać nagrania i powtórzyć.

dzban, dzwon, dzwonnik
miedza, rodzynki, władza

F2.10

[ć]

[ć] jest spółgłoską miękką.

A „ć” *lágy mássalhangzó*.

Proszę posłuchać nagrania i powtórzyć.

*ćma, ćwiartka, ćwikła**ciało, ciele, ciotka**bocian, paprocie, pociąg**łokieć, nić, pięć**kręci, leci, nęci*

F2.11

[dź]

[dź] jest spółgłoską miękką.

A „dź” *lágy mássalhangzó*.

Proszę posłuchać nagrania i powtórzyć.

*dźwięk, dźwig, dźwignia**dzida, dzik, dzikus**dziadek, dzień, dziób**łabędzie, łodzie, odzież**chodzi, pędzi, widzi*

F2.12

[cz]

Proszę posłuchać nagrania i powtórzyć.

*czkawka, człowiek, czwórka**czapka, czoło, czubek**kaczor, oczy, tęcza**paczka, poczta, teczka**klucz, mecz, warkocz*

F2.13

[dź]

[dź] najczęściej występuje w wyrazach pochodzenia obcego.

A „dź” *legtöbbször az idegen eredetű szavaknál fordul elő*.

Proszę posłuchać nagrania i powtórzyć.

*dżem, dżokej, dżungla**kindżał, maharadża, radża**drożdże, mózdzek, różdżka*

F

ĆWICZENIE / GYAKORLAT

 F2.14

1. Głoska [s] podobna jest do syku węża. Głoska [sz] podobna jest do szumu wiatru.

Posłuchaj nagrania i zaznacz, którą głoskę słyszysz: [sz] czy [s].

Az „s” hang olyan, mint amikor a kígyó sziszeg. Az „sz” hang olyan, mint amikor fúj a szél.

Kérlek, hallgasd meg, és jelöld meg azt, amelyiket hallod: „sz” vagy „s”!

ko....
my....
....op
....tón
mu....ka
o....a

 F2.15

[***m***]

[m] ma wymowę nosową.

Az „m” kiejtése orrhangból.

Proszę posłuchać nagrania i powtórzyć.

mak, most, mur

mama, tama, temat

mamba, bramka, plomba

balsam, kram, spam

 F2.16

[***m'***]

[m'] ma wymowę nosową. Jest spółgłoską miękką. Litera „i” zapisana po „m” oznacza miękką wymowę.

Az „m' „ kiejtése orrhangból és lágyan. Ha az „m” után „i” áll, akkor annak lágy a kiejtése.

Proszę posłuchać nagrania i powtórzyć.

mit, mika, miska

miano, miecz, miód

mimika, komik, tomik

chemia, imię, pamiątka

karmi, plami, sami

F2.17

[n]

[n] ma wymowę nosową.

Az „n” *kiejtése orrhangból.*

Proszę posłuchać nagrania i powtórzyć.

net, noc, nos

natka, nektar, noga

nenufar, korona, opona

fanka, konfitury, pantofle

pan, sen, ton

F2.18

[ń]

[ń] ma wymowę nosową. Jest spółgłoską miękką.

Az „ń” *kiejtése orrhangból és lágyan.*

Proszę posłuchać nagrania i powtórzyć.

nic, nikt, nit

nie, niech, nieco

konik, stanik, tenis

niania, konie, stajnia

draństwo, koński, pański

dłoń, koń, toń

oni, rani, senni

F2.19

[j]

Proszę posłuchać nagrania i powtórzyć.

jak, jeź, już

jajo, jeże, jodła

kajak, majak, stojak

jajka, bajka, bajty

akcja, inwazja, pensja

maj, kraj, stój

daj!, stój!, wyj!

UWAGA!!! / Figyelem!

[j] niekiedy zapisywane jest literą „i”. Pisownię regulują zasady ortograficzne.

A „j” *másik formája néha „i”*. Az írott forma a helyesírási szótárban szabályozva van.

Proszę posłuchać nagrania i powtórzyć.

hiena, linia,

F

F2.21

[t]

Proszę posłuchać nagrania i powtórzyć.

tapa, tuk, todyga
bałagan, koło, szkoła
bułka, kółka, pałka
dół, kryształ, kubek
robiłam, robicieś, robił, robiła, robiło

F2.22

[l]

Proszę posłuchać nagrania i powtórzyć.

las, lew, lud
lala, lody, lupa
bilet, malarz, sala
kulka, salto, walczyk
ul, bal, fotel

F2.23

[l']

Proszę posłuchać nagrania i powtórzyć.

lipa, lis, list
malina, okolica, stolica
lilia, emalia, kolia
chwali, pali, woli
marzyli, stali, uczyli

F2.24

[r]

Proszę posłuchać nagrania i powtórzyć.

rak, rok, ryk
rata, rekin, ryba
brat, drabina, frytki
kora, para, serek
farba, orka, kurtka
bar, por, tenor

F

ĆWICZENIE / GYAKORLAT**F2.25**

Powiedz, ile razy lektor wymówił wskazaną spółgłoskę w poszczególnych wyrazach:
 Kérlek, mondd meg, hányszor mondta ki a felolvasó a kiválasztott mássalhangzót a különböző kifejezésekben?

[m]:

[l]:

[r]:

ĆWICZENIE / GYAKORLAT**F2.26**

W którym wyrazie usłyszałeś wskazaną spółgłoskę? W pierwszym czy w drugim?
 Melyik kifejezésben hallottad a kiválasztott mássalhangzót? Az elsőben vagy a másodikban?

[j]:

[ń]:

[t]:

Opis ułożenia warg i języka [w] **Az ajkak és a nyelv helyzete [w] betűnél**

WARGI – górne zęby dotykają dolnej wargi**AJKAK** – a felső fogak érintik az alsó ajkat**JĘZYK** – leży w jamie ustnej i nie bierze udziału w artykulacji**NYELV** – nem játszik szerepet az artikulációban, csak fekszik a szájüregben**POWIETRZE** – przeciska pomiędzy wargą a zębami**LEVEGŐ** – az ajkak és a fogak között préselődik át

Opis ułożenia warg i języka [f] **Az ajkak és a nyelv helyzete [f] betűnél**

WARGI – są bierne**AJKAK** – nem játszanak szerepet**JĘZYK** – dotyka zębów (siekaczy) i jest płaski**NYELV** – a fogakat érinti, és a nyelv lapos**POWIETRZE** – wydostaje się swobodnie z jamy ustnej**LEVEGŐ** – szabadon hagyja el a szájüreget**F**

F2.27

Proszę posłuchać nagrania i powtórzyć. *Kérem, hallgassa meg a felvételt, és ismétlje a felolvasó után!*

wata	kawa	łapa	bałagan	admiral
woda	krowa	ładunek	gołąb	anioł
wujek	mewa	łania	kałuża	bania
wesele	mowa	łańcuch	koło	dół
welon	oliwa	łazienka	południe	generał
wrona	rower	łopata	półka	kanal
wrota	trawa	łosoś	pułapka	kryształ
wróbel	uwaga	łódka	sałatka	kubek
wstęga	zmowa	łyżka	szkoła	nabiał
wschód	przerwa	łydka	ułamek	

F2.28

Proszę posłuchać nagrania i powtórzyć. *Kérem, hallgassa meg a felvételt, és ismétlje a felolvasó után!*

bankowy	bankowa	bankowe
cyrkowy	cyrkowa	cyrkowe
domowy	domowa	domowe
gotowy	gotowa	gotowe
kieszonkowy	kieszonkowa	kieszonkowe
markowy	markowa	markowe
marmurowy	marmurowa	marmurowe
radiowy	radiowa	radiowe
samochodowy	samochodowa	samochodowe
sportowy	sportowa	sportowe

F2.29

Proszę posłuchać nagrania i powtórzyć. [Kérem, hallgassa meg a felvételt, és ismételje a felolvasó után!](#)

Ja dałem. Ja dałam. Ty dałeś. Ty dałaś. On dał. Ona dała. Ono dało. One dały.

Ja gotowałem. Ja gotowałam. Ty gotowałeś. Ty gotowałaś. On gotował. Ona gotowała. Ono gotowało. One gotowały.

Ja kupiłem. Ja kupiłam. Ty kupiłeś. Ty kupiłaś. On kupił. Ona kupiła. One kupiły.

Ja mówiłem. Ja mówiłam. Ty mówiłeś. Ty mówiłaś. On mówił. Ona mówiła. Ono mówiło. One mówiły.

Ja pisałem. Ja pisałam. Ty pisałeś. Ty pisałaś. On pisał. Ona pisała. Ono pisało. One pisały.

wąski kanał, wąsaty generał, łagodny wujek, głos śpiewaka, głęboki wąż, kulawa łania, kubek wody, sałatka z wędliną, hałaśliwy wodospad, ładne warkoczki, długi welon

F2.30

[p]

Proszę posłuchać nagrania i powtórzyć.

pas, por, pysk

para, pole, pudło

chłopak, topola, zapach

kropla, mapka, spółka

lep, sklep, sęp

F2.31

[p']

Proszę posłuchać nagrania i powtórzyć.

pik, piła, piwo

piana, piesek, pióro

kąpiel, opium, stopień

kopia, konopie, utopia

kipi, lepi, wąpi

F2.32

[b]

Proszę posłuchać nagrania i powtórzyć.

bak, bąk, byk

brak, blok, błąd

baran, beton, buda

robak, ryba, kubek

bomba, obłąd, obłok

F2.33

[b']

[b'] jest spółgłoską miękką. Miętkość wymowy zaznaczana jest literą „i”.

A „b' „láy mássalhangzó. A kiejtés lágyságát az „i”-vel szabályozzuk.

Proszę posłuchać nagrania i powtórzyć.

bigos, bilet, bitwa

bieda, biodro, biurko

kobieta, nabiął, obiad

lubi, robi, trąbi

F2.34

[t]

Proszę posłuchać nagrania i powtórzyć.

talk, tom, typ

tama, tona, tunel

tłok, trasa, trzepak

mata, rota, wata

łatka, swatka, witka

bat, kot, młot

F2.35

[d]

Proszę posłuchać nagrania i powtórzyć.

dach, dom, dysk

dama, detal, doba

dłoń, droga, dwa

kreda, moda, woda

F2.36

[k]

Proszę posłuchać nagrania i powtórzyć.

kat, kant, kos

kasza, komar, kula

klasa, kpina, kran

oko, mąka, patyk

klamka, kromka, krzak

cyrk, mak, sok

F2.37

[k']

[k'] jest spółgłoską miękką. Miętkość wymowy zaznaczana jest literą „i”.

A „k' „ lágý mássalhangzó. A kiejtés lágyságát az „i”-vel szabályozzuk.

Proszę posłuchać nagrania i powtórzyć.

kit, kino, kitel

kielich, kielbasa, kieszeń

makieta, okiennica, rakiet

leki, soki, szpilki

ciężki, lekki, wąski

F2.38

[g]

Proszę posłuchać nagrania i powtórzyć.

gad, gol, gust

gala, garaż, gołąb

głębia, grabie, grzęda

ogon, sagan, wagon

F2.39

[g']

[g'] jest spółgłoską miękką. Miętkość wymowy zaznaczana jest literą „i”.

A „g' „ lágý mássakhangzó. A kiejtés lágyságát az „i”-vel szabályozzuk.

Proszę posłuchać nagrania i powtórzyć.

gil, gips, gitara

giez, giełda, giermek

magia, ogień

nogi, rogi, stogi

F2.40

[f]

Proszę posłuchać nagrania i powtórzyć.

fach, fart, fort

fala, felga, foka

flet, flaga, frak

kufa, kufer, żyrafa

blef, traf, kilof

F

F2.41

[f']

[f'] jest spółgłoską miękką. Miętkość wymowy zaznaczana jest literą „i”.

Az „f” más formában néha „w”. Az írott és a kiejtett formának meghatározott szabálya van.

Proszę posłuchać nagrania i powtórzyć.

filar, film, finał

fiasko, fiesta, fiord

mafia, ofiara, parafia

F2.42

[w]

Proszę posłuchać nagrania i powtórzyć.

wał, woj, wół

wada, welon, woda

włosy, wnęka, wrona

kawa, sowa, zabawa

F2.43

[w']

[w'] jest spółgłoską miękką. Miętkość wymowy zaznaczana jest literą „i”.

A „w” néha zöngéstelen, úgy, mint az „f”. Az írott és a kiejtett formának meghatározott szabálya van.

Proszę posłuchać nagrania i powtórzyć.

widmo, wilk, wino

wiadro, wiedza, wiosna

naprawia, omawia, stawia

mówi, prawi, sławi

F2.44

[h]

Spółgłoska [h] zapisywana jest literami „h” lub „ch”. Pisownię regulują zasady ortografii.

A „h” más formája a „h” vagy a „ch”. Az írott forma a helyesírási szótárban szabályozva van.

Proszę posłuchać nagrania i powtórzyć.

hej!, hop!, chór

chleb, chwata, chwila

chata, hejnał, huta

alkohol, bohater, wahadło

pech, strach, węż

F

F2.45

[h']

Spółgłoska [h'] zapisywana jest literami „hi” lub „chi”. Pisownię regulują zasady ortografii.

A „h'” „más formája „hi” vagy „chi”. Az írott forma a helyesírási szótárban szabályozva van.

Proszę posłuchać nagrania i powtórzyć.

higiena, hipnoza, chirurg

hiacynt, hiena, hieroglif

machina, orchidea, wehikuł

hierarchia, anarchia, oligarchia

Ćwiczenie F2.14

kos, mysz, szop, słoń, muszka, osa

Ćwiczenie F2.25

[m] komin – 1, mamałyga – 2, omam – 2

[l] pole – 1, lalka – 2, lądolód – 2

[r] korek – 1, rower – 2, rabarbar – 3

Ćwiczenie F2.26

[j] jama – lama

[ń] ton – toń

[t] myk – tyk

F